

(قیمت آئونه سالیانه)

اسکندریه و قطر مصر

سه ریال ۳

ممالک دولت علیه ایران

سه تومان ۳

بلاد محروسه عثمانی

چهار مجیدی ۴

انکلند هندوستان

ده روپیه ۱۰

قفقازیه ترکستان

هشت منات ۸

اروپاچین بیست

فرنک ۲۰

(عنوان مراسلات)

اسکندریه

(اداره چهره نما)

صندوق پوست

نمره ۵۳۳

ALEXANDRIE

CHEHRE NUMA

Boîte de la Poste

No. 533

اعلان سطری

دو فرنگ در تکرار

باداره رجوع شود

ظروف

وپا کتھای بدون

قر قبول نخواهد شد

چهره نما

۱۳۲۲-۱۹۰۴

﴿ جریده مصور ﴾

نمره شعبان المعظم ۱۳۲۲ هجری مطابق ۱۰ اکتوبر ۱۹۰۴ میلادی

﴿ وجه پست داخله و خارجه بمده اداره است ﴾

﴿ این روزنامه مصور و آزاد و بدون القاب موقتاً ما هی دوبار و بعد هفته کی طبع و توزیع میشود ﴾

﴿ سیاسی ﴾

هلال نزار ملالت اشتمال وحشت پیشه شرارت
اندیشه ماه او کتبر اروپاویان سرزد در شرق اقدی
بارخی غضب آلوده و سرخ کون و عذاری پژمرده
و پر خون و اندامی متوحش و لرزان و پیکری مصیبت
زاو گریان که استهلاش کراحت آرد و دیدارش
سخت قساوت زاید - سیرش دلائل سفاکی و فتنه
انگیزی و طلوعش سراسر شاهد بی باکی و خون
ریزیست - و اشعه انوار تمدنش که در دوره یکقرن
فلکی اکتساب مقام عالیه امنیت و اسایش کرده بود

﴿ فهرست مندرجات ﴾

سیاسی - پیاده های ژاپون و سوارهای روس -
مقاله النظافه من الايمان والاحتكار آفة العمران -
ترجمه از کرامی روزنامه الاهرام - چهره نما -
طرابوزن - قصیده تبریک - دولت عثمانی و فزایش
قوای بحری - کشتی جنکی تورپید - باد کوبه -
افغانستان - مکتوب از رشت - رنگون - چهره نما -
بقیه وقوعات جنگهای قرن (۱۹) - کلوله جدید
الاختراع دم دم - غرب اقصی - نمسه و ایتالیا -
بقیه نظامنامه مدرسه نوروز در ولاد قفقاز

مبدل بخونخواری و دهشت یزیست و پرتو آثار
ترقیاتش که در مدار محور محیطی عهدی اقتباس
عالم متعالیه راحت و آربی نموده بود متغیر باختلاف
و درهم ریختن وجهالت خیزیست

چنان ظنون سیاسون غرب رامششت ساخته
که از چهار جانب راه بسط خیال و آمال بالیه
انهارا بسته است و بقسمی خاطر مال اندیشان اروپا
متزعزع نموده که ارکان و نیات خالیه انهارا درهم
شکسته است کجا کجا دانایان مغرب زمین فتوی
میداد که قرنی نکذرد بدری فروزنده و درخشان
از پس حجابات ظلمانی مشرق زمین سر بدرآرد و ازضوء
انوار کیاست و فراست و هوشیاری و تمدن که در زمانی
کمتر از دایره وهم و قیاس اقتباس کرده خورشید
نورپاش بزرگی و یکه دانی اروپا و یازا در پشت
سحاب انفعال غرب افکند که همگی یک زبان و یک بیان
گویان ان هذا لشی عجیب

انچه امروز برا حجار افکار موشکافان منقوش
و بر صفحات خیالات مال اندیشان منقوراست
دالست بر توصیف و جنات حرکات مهدبانه و بر تعریف
حملات و سکنات عاقلانه دلیرانه لشکریان و سپاهیان
و افسران ژاپون نه چنان این ملت اصیل گنام که طفل
رضیع ترقی را از دایه تدنی پس نکرفته اند محسود جمیع
دانشمندان بلند خیال اروپا و اول رقیب فرمانفرمایان
غرب کشته اند که توان معیار و اندازه برایش
معین کرد

از ابتدای رزم آزمائی و معرکه ارایی دولتین

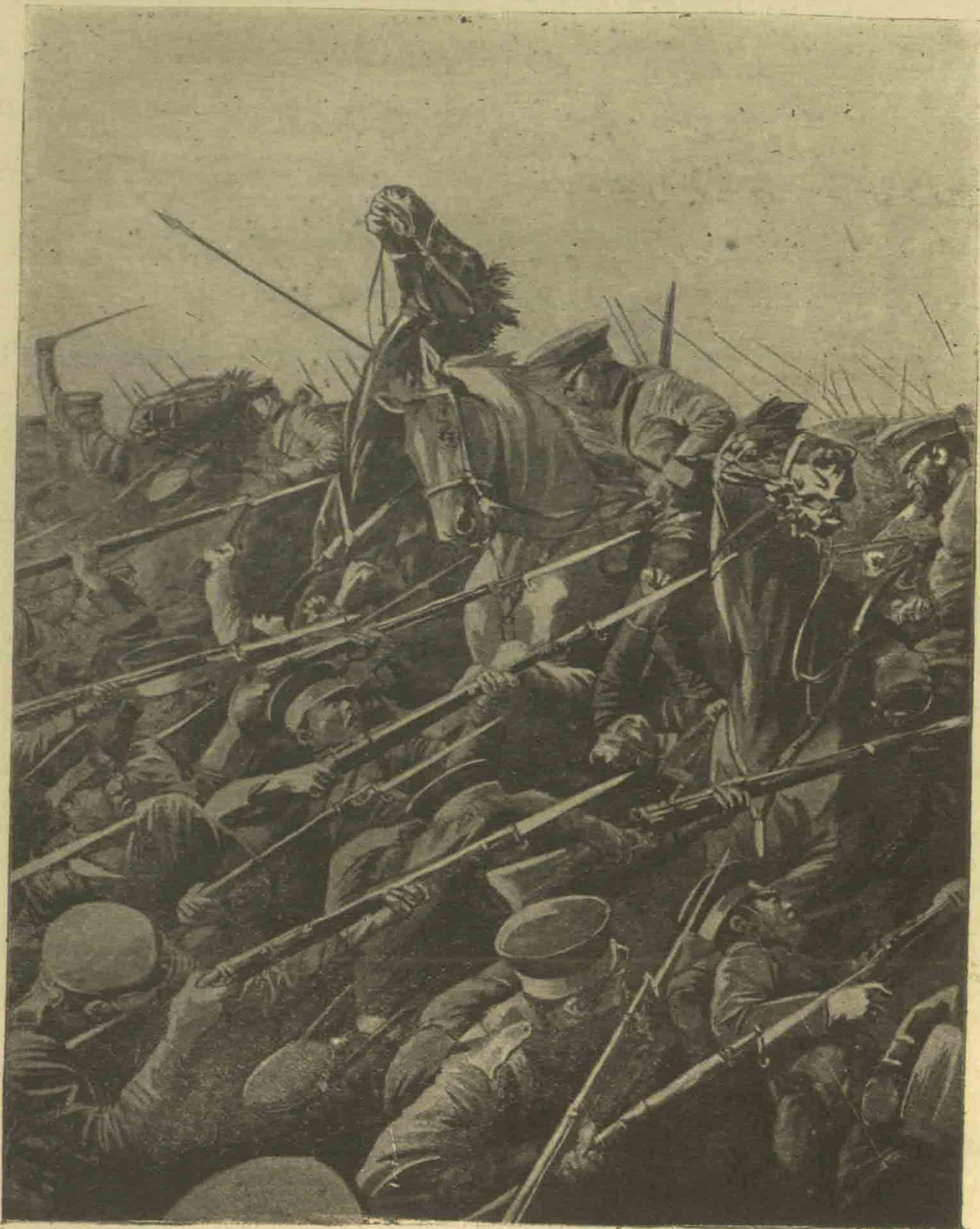
متحاربین روس و ژاپون تا کنون ذره رایجه خلاف
واندکی بوی اختلاف از سران و افسران و جنرالهای
ژاپون استتمام نشده است هر چه تقدم جسته اند
و نصرت یافته اند و جان فشانی و سربازی کرده اند
همه باصواب دید یکدیگر چه در بین قتال و عرصه
رزمگاه و چه در عین فراغت و بر فراز خوابگاه مشورترا
از دست نداده اند و مصلحت را بکناری نکذارده اند
گویا معنی و (شاورهم فی الامر) را حرز جان
کرده اند این رسوم انسانیت و قاعده مدنیت که اس
اساس ترقیات نوع بشر است سخت افکار مغربیان را
دوچار شداید مخاطرات آیه کرده است که در تحت
این تهذیب اخلاق و محکم بودن تفاق سایر فنون عالیه
غیورانه ژاپونیا فروعات بشمار رفته است بر خلاف
اغلب تلفات لشکریان روس و از دست دادن مقامات
متینه و سنکرهای عظیمه و تفوق جستن خصم از سو
اختلاف و بروز تفاق و خود رایی و مصلحت نه
پذیرفتن سران و افسران روس بوده است آنست تلکرافات
اخیره علانیه از اختلاف روسیان در شرق اقصی
روایت کنند و طلب شدن جنرال (الکس اف)
و تهدیدات اعلا حضرت امپراطور روس کفایت کند

انیک مهمترین مطلبی که انظار دقیق سیاسون
عالمرا بخود معطوف و افکار رقیق پولتیک دانان
اوروپا بخویشتن مصروف ساخته و حادثات بدیمه
و واقعات غریبه جنک بزرگ (لیاوینغ) و تدارکات
حربیه و نواقصات حرب (مقدنزا) پشت سر انداخته
همانا گرفتار شدن (جنرال کورپاتکین روس) در بین

رزم آزمائی و مصافکاه جنگ (لیاوینغ) بچنگال
 ژاپونیان و فرار کردن او از دست خصم قوی پنجه است
 نکته سنجان قانون حربیه و موشکافان اصول
 دفاعیه در این واقعه غریبه و حادثه عجیبه دو فرقه
 شده اند حزبی که طرفدار عالم انسانیت و رموز
 مدنیت و حقیقت بشریت هستند آرایشان بر این
 است که چون (جنرال کورپاتکین) در قلمه هجرات
 دلیرانه ژاپونیا محصور گردید و جنگ مغلوبه بود و از
 چهار سو ابواب نجات مسدود و مصدانی (در کف
 شیر نر خونخواره * غیر تسلیم و رضا کوچاره) در
 حقیقت جاری و شامل حالش بود و ممکن نبود بتواند
 از قید اسارت این همه لشکر که چون دایره دورش را
 احاطه داشتند فرار کند و نجات یابد بمشاهده این
 حال و واقف گردیدن باین احوال (جنرال کورکی
 ژاپون) امر بکوجه دادن لشکریان خود داد تا طریق
 فرار بجهت او کشاده باشد و اظهار داشت زهی ناجوا
 نمرودی و حیل و خهی عدم غیرت و دغل قومی که
 نامشان به تهذیب و امانت و تجرید و دیانت و دلاوری
 و شجاعت و مردانگی و شهامت در اقطار عالم پیچیده
 شده است (مقصودش ملت ژاپون بوده) امیر
 لشکری که مدار چندین هزار نفوس بدست اوست
 اسیر و عسا کرش را بدون آنکه جانبازی و مردانگی
 و فتوت و هنرمندی و شادخواهی و وطن پرستی و اتفاق
 ما معلوم گردد بیکباره دستگیر کنند بمذهب انصاف
 و مروت ژاپون روا نباشد مامردانه و دلیرانه در راه
 خاک پاک وطن عزیز و امثال باصر و لینعمت خود

اعلحضرت میکادوی کل ممالک ژاپون جان بر کف تیغ
 میزنیم و دشمن را از وطن بیرون میکنیم و . . .
 (این رای با اعتراضات (منستر ما رشل او یا ما)
 فرمانده کل قشون ژاپون در این خصوص منافات دارد
 و هرگز عقل سلیم قبول نمیکند که عاقل دشمن را
 از دست بدهد در صورتیکه از آغاز جنگ تا کنون
 بالغ بر دو بیست نفر جاسوسان ژاپون باشکال مختلف
 خود را فدا کردند و توانستند در یکم حله خود را
 بجنرال کورپاتکین رسانده و او را آسیبی برسانند چگونه
 میشود حال که بدامشان دستگیر و بکمندشان
 گرفتار شد رهایش نمایند) فرقه دیگر که زنجیر عالم
 وحشت و تخلل را جنباننده اند عقاید خود را چنین پیش
 نهاد کرده اند (که جنرال کورپاتکین روس) باختیار
 فرار کرد و عاقلانه تدبیری بکار برد و ان این بود که
 خلاص خود و نجات لشکر را در تخلیه (لیاوینغ) دید
 و اگر حکم بقره و فرار لشکریان روس نمیداد اول
 خودش و بعد چندین هزار سربازا یکدفعه دستگیر
 میشدند و بیکباره لشکر و کشور از دست میرفت بهتر
 فدا کردن یکشهر و تعلقات او بود و حفظ داشتن قشون
 مستعدی و چون قشون روس باصر او مشغول بجالی
 کردن شهر و فرار نمودن شدند عسا کر ژاپون بالطبع
 میل توجهشان بشهر (لیاوینغ) شد و اگر در
 حقیقت بجالی دستگیر نمودن (جنرال کورپاتکین)
 هم بودند کشاده شدن ابواب شهر آنها را منصرف
 کرد این تقلیات و افکار بهیچ وجه نه از قوای قاهره
 ژاپون میکاهدونه بر قوت و قدرت آئیده روس می افزاید

يك از جنگهای خفیه میان سوارهای روس و پیاده های ژاپون در کنار نهر (یاتسای) مایه عبرت بوده است بالغ برد و هزار سوارهای روس را پانصد پیاده ژاپونی تعاقب میکنند طرفین درهم میریزند در اثناء حرب باد و غبار و باران شدیدی روی میدهد قسمیکه طرفین از جنگ باز میانند روسها پیاده



— پیاده های ژاپون و سواره های روس —

UNE ATTAQUE DES SOLDATS JAPONAIS AVEC LA
CAVALERIE RUSSE

میشوند کشته های خود را دفن کنند ژاپونیا بکمک آنها می آیند و طرفین بمساعدت همدیگر کشته ها را دفن کرده مقارن اتمام دفن مقتولین باران قطع می گردد و هوا از ظلمت و غبار باز می آید مجدداً طرفین شروع با غار جنگ میکنند این گونه وقایع را حمل بر تهذیب اخلاق و انسایت ژاپونیا مینمایند که در اعمال بریه و حسنه بدشمن مساعدت میکنند

(مقاله النظافة من الايمان والاحتكار آفت العمران)

از مکافات عمل غافل شو * کندم از کندم بروید جوز جو آنچه از ابتداء انتظام عالم و قوام یافتن سلسله بنی آدم و خشوران پاک دامن و بیغمبران پاکیزه سخن از جانب پاک یزدان نامه های مشحون و کتابهای مکتون فرود آوردند سراسر از تطهیر و طهارت و سراپا از پاکیزه گی و نظافت بود چرا که در کلمات تطهیر و طهارت و کلمه طیبه پاکیزه گی صحت عمومی است نه عافیت خصوصی است پیروی به پاکیزه گی و طهارت باعث بقای حفظ الصحة و سلامتی است

بر هر ذبصیرت و صاحب فراست و عاقل هو شمند و کامل ارجمند روشن و هویداست بدون دلائل واضح و شواهد لاشحه که اس اساس دین مبین و رکن رکن آیین جمهور اسلامیان از نظافت است و گویا شالوده او را حضرت رحمت للعالمین از پاکیزه گی ریخته است اگر بکنه آیات معجزه علامات بر لب حضرت سبحانی و فرقان داور آسمانی در باره خانواده بنوت و رسالت و اهل بیت عصمت و طهارت که پیشوایان دین و آیین مایند بر بخوریم می بینیم سراسر در پاکیزه گی و نظافت و پاکیزه گی و طهارت و رفع تکدر و کسافت است و حضرت باری تعالی این خانواده را بر داشت فرموده است از صفای نظافت و عظامی طهارت (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیراً) چنانچه بفرمایشات

حکمت بیانات حضرت خنی مرتبت و اوامر مقدسه موه کده او که تمامی دالست بر وجوب طهارت و فرض بودن نظافت کوش دهم و لمحّه از روی بینائی و مروت در کنه حرف بحرف ان بزرگوار بر بخوریم خواهیم دانست معنی (فاغسلو وجوهکم و ایدیکم الی المرافق) عالمی محسنات دارد که همه اش نفع و فایده است و یکد نیا بیچته حفظ الصحة خواص می بخشد پنج هنگام تجدید وضو و شستن دست و رو و غسلهای متعدده همه از برای نظافت و بقای صحت و سلامتی است خداوند ما را آفرید و از سایر ملل بر کزید متقی بر ما نهاد و بین عمری پاک نهاد ما داد که پیروی با حکماش کنیم که باعث رستگاری از دنیا و عقباست چه شد با انهمه منصوصات صریحه کتاب مستطاب او را پشت سر غفلت انداختیم و اوامر مستحسنه او را بخوبی نشناختیم خداوند ما هوش و عقل و قوه دراکه داد تاراه از چاه و روشنی از ظلمت و تیره گی از شفقت و پاکیزه گی از کسافت بشناسیم (حتی ینمیز الخبیث من الطیب) خبثت از طهارت کسافت از نظافت ناپاکی از پاکیزه گی روز از شب بداز خوب فرق بگذاریم

عجبا ما ها با ان همه ادعاهای باطل و سلیقه های عاقل و افراط نظریتهای بی جا که روی زمین آجری یاسنی حصیر پهن می کنیم بالای حصیر قالی روی قالی احراری بالای احراری قالیچه فراز قالیچه بطو و هنگام چاهی خوردن انهمه اسباب های زیاد خانه بر انداز که جزئیات بی معنی است بخرج میدهم چرا در صدد اصل خرابی و منشاء فساد که کسافت آب حمامها و زبیل کوجه ها و کسافت خانه ها باشد بر نمی آیم و در این راه ها نیم شاهی مصروف نمیکیم این خزینه حمامهای ما که هر روزی بر صیقل اجمال بانصد نفر بزرگ کوچک غنی فقیر صحیح سقیم جوان پیر غریب مجاور شهری روستائی کامل جاهل فرورفته غسل نموده بیرون می آیند و شاید در این بانصد نفر دست کم پنجاه نفر با مراض مسریه مهلکه سوزاک جرب . . . و نا خوشبختی تحت الجملدی گرفتارند و جهال و اطفال در آب ادرار مینمایند و سال بسال این آب خزینه عوض نمی شود این طریق اسلام است این

لذا امر قدر قدر اعلا حضرت همایونی شرف
صدور یافت که آنچه امتیازات داده میشود از زمان
حال و اوقت استقبال بر عیایای ایران یا (انقایی)
ویا (اختصاصی) هیچ کسی را حق نیست که ان
امتیازیکه از دولت متبوعه خود حاصل کرده است
بر عیایای دول اجانب بفروشد یا نقل انتقال نماید
ویا اجاره بدهد و یا اشتراک کند بدون اجازه
و استحصال استیذان از دولت علیه ایران و مخالفت
کننده عملش باطل و فاسد است و از درجه اعتبار
بکلی ساقط است ما محض تکریم دولت
انگلیس اینک بشما خبر میدهم که بر عیایای دولت
انگلیس مقیمین دار الخلافه طهران ابلاغ نمائید که
مستحضر بوده باشند امضا مشیر الدوله

قانون شریعت است شارع مقدس اساس کربت را بتغییر
طعم و لون قرار گذاشت و فرمود محض دخول در خزینه
چند قطره از آب ذائقه کنید برای چه فرمود بچشید از
برای آنکه اگر قوه همزه داشته باشید عفونت و نندی
وز نکینی و مزه آب را بفهمید و بدانید غسلتان صحیح نیست
بغیر از آنکه هزار مرض گرفتار میشوید و فوری از آب
حمام و از آن آب اجتناب کنید همین قدر که دیدید یک
خروار آب سوزان متعفن در یکجا جمع است میگویند 'کر' 'کر'
'کر' است یا کست خوب است مطابق حکم الله و شریعت
ست خدا رسول هرگز راخی باین اسنادها نیستند (لایسنا
فیها نصب و لایسنا فیها لغوب) کیفیت بما ضرری نمی رساند
و ما از این آب رنج پیدا نخواهیم کرد اگر میگویند شستن
اسواق و کوچه ها کار وزیر نظیبه است قبول داریم آیا
شما در عرض صد سال کدام بنم شاهرا دادید یا اگر او
خواست شما بمیل او رفتار کردید و بسدا در نیا میدید و هیما
هوی بی معنی در هر جا نیفکندید خدا بهیچ دولتی رعیت
جامل و ملت نا دان ندهد

* ترجمه از کرامی روزنامه الاهرام *

سواد مکتوب رسمی است که از طرف وزارت
جایله امور خارجه دولت علیه ایران بوزیر مختار
دولت انگلیس در طهران نوشته شده است
بعضی امتیازاتی که باراده اعلا حضرت شاهنشاهی
بر عیایای دولت علیه ایران داده میشود و دران امتیاز
بعضی رعایای اجانب و اتباع خارجه شرکت میکردند
بسام میشد تولید تقار و اسباب اختلاف بین داخله
و خارجه واقع میگردید و مشاجره انها باعث زحمت
کارگذاران دولت علیه ایران میگردید

چهره نما

امروز روز بزرگ امتحان سراپا نما مرآت

حقیقت آیات ضمیر بحق نقش پذیر حضرت شاهزاده معظم عین الدوله صدر اعظم است که باندگی توجه حسیات قدرتیه هر کس که ناشی از صدق و صفا یا بر خلاف باشد جذب و مرسم میدارد و برای هیچ یک از جلساء حوضه مقدسه دولت و نخباء هیئت جامعه ملت جای شبه و خیال باقی نمانده که سراسر مقاصد مقدسه حضرت والا صدارت عظمی در حفظ شئونات قاهره دولت و تزیید ترقیات باهره ملت و آسایش کافه عباد و آرایش قاطبه بلاد و تدارکات نواقص امورات لشکری و کشوری و قس علی هذاست (که صد هزاران بار شکر که باندگی زمان اغلب را راحت و بسر منزل استراحت رسانیده اند) و برای پیشرفت خیالات عالییه هر ذی فتنونی عابقی در کار نیست و از جهت اجرای نیات متعالیه هر حق شناس شاه پرست ملت دوست و وطن خواهی هایللی در جلونه بلکه کافی تأییدات فائمه حضرت والا صدارت عظمی معاضد افکار و مساعد آثار هر خد متکذاریست که در پیشا پیش خیالات عالییه او در صلاح دولت و فلاح ملت روانست طولی نکشد که درجات استعداد کافیه هر ذی ینصیبی در پیشگاه معیار رفیق و نظر دقیقش اشکار گردد و قشر از لباب و چشمه از سراب نمایان شود آنست که اربابان فطانت و سیاسی

اروپ و صاحبان پولتیک فرنک از مکنونات عظیمه مدبرانه مهندبانه و مخزونات جامده نافع دولت و سلطنت خواهانه حضرت اشرف والا صدارت عظمی در ترقیات دولت و ملت و مملکت ایران بچابکی پی برده اند و تاسی کردن سایر وزراء و رجال در اعمال مستحسنه مفیده و اجرائی و ظایف مقدمه بان وجود مبارک را بخوبی آگاهی یافته اند و در بعضی مقاصد فاسده همجوران جنوبی و شمالی سست شده اند

مقصود از مقدمه مطلب و توضیح مقصد آنست که امروز بر خلاف دیروز و مغایرت تامه با دیروز دارد که (بنازم خداوند فیروز را * پرروز دیروز امروز را) هایل همه نوع احتیاجات ملی و مانع هر قسم ترقیات وطنی شخص امین السلطان میرزا علی اصغر خان بود که عنکبوت آسا از تار اغراض شخصیه و امراض نفسیه چنان به درود یوار اعضا و اجزا ملک و ملت تنیده بود که همه چون مگس بدامش اسیر و در چنکال اعتسافش دستگیر بودند و هیچ کسرایاری دم زدن و بستن راه فتنه و کشادن طرق نجات نبود و نایره فساد هر کس در هر جا که بلند میشد و مشتعل میکردید اگر فرضاً در محکمه بازخواست استنطاق میشد کتاه را برگردن او ثابت میکرد و رشته فساد را با نوجود غیر محترم امتداد میداد آخر همان هم بود شکر خالق برایا که سد سدیدي شکسته شد و درهای قتن بسته گردید و همه روز، حال خواهیم دید که از وزرای کاراگاه ما مقاصد مفیده و مطالب جدیدیه که فوز و فلاح امت و صلح

طرابوزن

و صلاح ملت را مینمایاند اشکار میشود و جراید خارجه منتشر میسازند در حقیقت این حکم جدید که باراده اعلحضرت همایونی از مصدر وزارت جلیله امور خارجه حضرت مستطاب مشیرالدوله سمت رسمیت پیدا کرده است يك عالم محسنات و يك دنيا فواید بجهت اهالی ایران دارد و از مسلیات تمام دول است که هیچ يك از رعایای اجانب شریک در امتیازات داخله نمیتواند بشوند و بهیچ وجه حق دخالت بوسایل مختلفه دران امتیاز دولتی ندارند مشاهده شده در خاک هند و انگلیس رعایای خوارجه اسهام راه های آهن را از رعایای داخله نمیتواند بخرند یا صاحبان سهام حق فروش و نقل انتقال داشته باشند یا در خاک قفقاز هیچ کس از رعایای ایران یا سایر دول نمیتواند اسهام معادن نفط را بخرند (اگر ضمناً کسی اطمینان داشته باشد به یکی از رعایای خارجه و باسم اوسهمی بخرد و شرکتي کند و آخر درست از آب بیرون آید نادرست) امید است که حال رعایای دولت علیه ایران و هموطنان کرام بطریق هیئت اجتماعیه بامتیازات قابله نائل شوند و معادن جواهر ریز طلا خیزیکه چندین هزار سال است در تحت الارض منتظر همت و غیرت ساکنین خود را میکشد بیرون آورند و بانداك وقتی ملیان ملیان طلاي خالص بر ثروت هیئت جامعه ملت و مملکت بیفزایند که گفته اند (همت اگر سلسله جنبان شود * مورتواند که سلیمان شود



خبر نکارما در عید مولود هایون اعلحضرت اقدس شاهنشاهی ارواحنا فداء. بالطبع در داخله و خارجه هرکس بقدر خویش در آن روز فهدوز همت و غیرت وطن پرستی و شاه دوستی را ابراز نموده بود جناب . . ذوالفقار خان کار پر دازاول دولت قوی شوکت علیه ایران مقیم طرابوزن در روز و شب ان یوم سعید بتوعی اسباب طرب و انبساط فراهم آوردند که الحق در شرحش دم فرو بستن از انصاف دور است عمارت کار پر دازخانه اصلا در مقام بلند و معتبر شهر واقع شده چنانکه در و دیوار اندرون و بیرونشرا با قنادیل الوان و کلهای رنگارنگ و آویزه های فشنک و بیادق شیر و خورشید و سجاده و شالهای ذیقمت آراسته بودند از اکثر نقاط بلد بشکوهی نمودا ربود که هر ناظر را حیرت می افزود اجمالا بساطی گسترده بودند بی نظیر باب نشاط کشاده یکانه و بییکانه را اصلاحی ضیافت داده از انواع و اقسام اطعمه و اشربه و فواکه و حلویات مهیا کرده بودند اکابر واعیان و اشرف و رجال لشکری و کشوری از داخله و خارجه رعایا و اهالی ایران عموماً و اعضا (دبستان ناصری) حاضر بودند يك بالطو موزيك دولتی از ابتدا تا انتها بمارش (مظفري) و (حميدي) مترنم بود مدعوین از خودی و بییکانه زیاده بودند که همگی شام میل فرموده روانه شدند شش ساعت آتش بازی کونا کون در جلو کار پر داز خانه بود خیلی اسباب افتخار و سرافرازی دولت و ملت بود

خود معزي اليه . و اقا میرزا حسین بيك نایب اول و اقا میرزا حسن فنچلار کار پر دازخانه مبارکه در کمال بشاشت و فروتنی از زمان ورود تا خروج مدعوین بنهایت در پذیرائی و دلجوئی مهمانان و غیره قیام داشتند و . . .

هنکام اتمام مجلس میزرا اسد الله فرزند جناب حاج محمد علی اقا ناچر تبریزی امین صندوق دبستان ناصری قصیده ذیل را فرائت کرد

﴿ قصیده تبریک ﴾

ستایش ابدی و سپاس بی پایان
 خدای فرد صد کردگار عالمیان
 حکیم مطلق کز کارخانه ابداع
 بروز داد فروزنده خلقی شایان
 سپس نهاد و رانام علم الاسما
 نفخت فیه ز آتارا و بکشت عیان
 یگانه گوهر دریای احسن التقویم
 که هست الکن در وصف او بیان بنان
 برای راحت این خلقت از ارا ده قدس
 بیا فرید مآوات و ارض این کیهان
 هر آنچه خواست بیا ورد از عدم بوجود
 ز بهر رتبه و جاه جلالت انسان
 خلاصه هر چه نویسد قلم شود عاجز
 چنانکه نطق در این ره همی شده نالان
 پس آنکه گشت مکمل مراتب ایجاد
 بهر صنوف بشر کرد داوری احسان
 بروز چهار دم از جمادے الاخر
 زقون سیزدهم بودسی دو نقصان
 عطا نمود بایرانیان چنین مولود
 کزو گرفت شرف خلق و خطه ایران
 ظهور داد زبشت حجاب لم یزی
 وجود اقدس شاهنشاه ملک دربان
 غیث دین خدا غوث ملت اسلام
 مناص کل مال ملجاء همه ادیان
 شهنشاه همه عالم مظفر الدین شاه
 بزرگ نعمت حق ظل حضرت یزدان
 شهی که رفتش از ما سوا گرفته سبق
 شهی که رایش از مهر و مه ر بوده عنان
 تمام همت عالی خسروانه او
 بی فزایش علم اهالی ایران

ازان سبب که معارف همی زیاده شود
 زرمز ناس علی دین نکته برخوان
 زمین همت شهزاده صدر روشن دل
 گرفت زینت انصاف ساحت ایران
 ز عهد صدر معلاش نکذرد چندی
 شود علوم و صنایع زهر ظرف شایان
 چنانکه دولت ژاپون بغرب سطوت داد
 بکشد ایران از شرق و غرب دادوامان
 کنون بیاید در ظل لطف شاهنشاه
 سپس بمرحمت صدر معدلت دربان
 در این مبارک روز حضور خان جلیل
 بعیش و نوش بنازیم بر کهن و مهان
 یگو بمجلسبان از صفای دل (صراف)
 که زنده باد شهنشه به تحت جاویدان

﴿ دولت عثمانی و فزایش قوای بحری ﴾

اگر چه قوای بحری و کشتیهای جنگی دولت
 علیه عثمانی بفرآخور استعداد و همترازی با سایر دول
 معظم اروپا امروزه کم آبی نکند و همواره در دریای
 قرمز و سیاه و لنکرگاه (بوغاز) و (دردنیل) و (چنار
 قلعه) چون بنات النعش پراکنده و در تحت او امر
 اعلا حضرت ملوکانه در سیرند و در مراکز مخصوصه
 لنکراندازند و مقارن عید جلوس میامن مانوس
 اعلا حضرت سلطانی «السلطان عبدالحمید خان ثانی»
 (اسطول) یک دسته کشتیهای جنگی جدید اختراع
 فرمایشی (حمیدی) باسلامبول رسید و در حقیقت
 روحی تازه بقلب قوه دریائی عثمانی دمید لیکن باز
 اراده سنیه اعلا حضرت سلطانی بخرداری چند کشتی

فرسخي مقابل خصم مانند نهنگ خوانخواار سر از آب بیرون میآورد در اطرافش توپها و خمپاره ها نصب است که بقوه الکتریک در هر ثانیه بفرخور قوه واستعدادش چندین هزار توپ کروپ خالی کرده فوری از انظار غایب میشود پس از طی مسافتی بعید باز سر از آب بیرون آورده قراولان او محل ومسافت خصم و کشتی جنکی دشمن را بادوربین مشاهده ومقایسه میکنند نجد داسر بزیر آب فرو برده بفاصله چند ثانیه چون بلاي ناگهانی در جلو کشتی سر بدر میکنند ومشغول آتش فشانی وکلوله ریزی میگردند



(* باد کوبه *)

خبر نکار ما در حقیقت امسال دعوای شرق انصا -حالی بجهت کبی باقی ننگداشت (در چهره نما) نکارش بود که اهالی بطرسبورغ ونوکیو سالهای دراز باید به مرک جوانان ونونم لانت خود بگریزند بنده عرض میکنم تجار بیچاره فقاز هم باید از تجارت کردن امسال خودنا چند سال بعد بگریزند از بازار مکاره اسمی بوده مثل بازار غارت شده از هم کسبخته معلوم بنوده است این همه پنبه وقر بادام و پوست بزی وبادام وکتیرا وآلو وکشش تیزابی امسال کجا رفته است نمیدانند اگر در باطن پاشنه باشد که حالیه است تجار دسته دسته راه ۰۰ میکنند انقدر دست پا از پول کم شده است که نمیتوان شرح داد بدترا زهمه مطاب تازه که ان غوز بالای غوز شده است همجه نا خوشی است که هرکس دست پای خودرا کم کرده است اگر چه از جانب دوات در چند محل مخصوص قرنطینه واسباب ولوازم اورا فراهم کرده اند و دو کتیرا معین شده اند باز مردم ترس دارند یعنی باد کوبه را میشود گفت یکی

جنکی تورپید صادر شده است (ما معنی کشتی تورپید را در ذیل مینویسیم) وزیر بحری دولت عثمانی در اجرائی فرمایش اعلاحضرت هایونی چند مجلس با معتمد دولت انکلیس (موسیو ار مستونغ) در بابت قیمت واسعمار (تورپید) مذاکره کرده است وما وقرا بعرض اعلاحضرت هایونی رسانیده است و چند مجلس هم با (موسیو کروزو) معتمد دولت فرانسه گفتگو نموده است پس از تحقیقات لازمه معلوم شده است قیمت کشتیهای تورپید فرانسه مناسب تر است لذا با اجازه اعلاحضرت هایونی ده کشتی تورپید از دولت فرانسه خریداری شده است که از مدتی معین (تورپیدها) در مواقع معینه لنگر بیندازند و بتصرف امیر البحر دولت عثمانی در آیند



کشتی جنکی تورپید

یک از اختراعات جدیده و تتبعات ناریه بحریه که میتوان اورا نایب مناب نهنگ دریانش خواند که بآنی چندین میل راه در قعر دریاطی کند و بدقیقه کشتی جنکی زره پوشی که چندین هزار نفوس وبار دارد غریق بحر هلاکت میسازد کشتی تورپید است و این کشتی قسمی تعبیه وساخته شده است که سیر وحرکتش در تحت البحر است وهمیشه در زیر آب شناوری میکنند واز جائی بجائی ومحل بمحلی بسرعت برق خاطر روانست کاهی مانند مرغالی سر بزیر آب فرورد و پس از چند دقیقه در چند

صحت و کسوت عافیت و بهبودی پوشید بدون آنکه
استمدادی از معالجات دوکترهای انگلیس بشود
و وجود حضرت والا امیر در تحت تدایوی اطبا
و جراحان انگلیسان آید و در این مسئله امکان نیافت
کفایت و خودستائی و درایت و هنرداری فرما نفرمای
هند خدمتی کند و آثار رشادتی بنماید

در این اوقات در طرف شرقی هرات افغانیان
کشف معدن آهنی نموده اند پس از استحضار حضرت
والا امیر امر بانکه کشف ازمین داده اند و بمدتی کم
آهن زیادی بیرون آورده اند مقارن این حال یک
از استادان ماهر افغان باختراع اسلحه جدیدی نائل
گردیده است که برای سربازان و توپچیان پیاده
خیلی نافع و سبک میباشد (در صورتیکه در اهالی
افغانستان کمتر آدمی صاحب تتبع صنایع جدیده و فن
اختراع آلات حدیده یافت میشود و اغلب هنر
مندیشان در عمل دباغی و پوستین دوزیست میتوان
اینرا از اقبال این ملت شمرد) فوری از جانب امیر
حکم صادر شده است که هزار دست از این اسلحه
جدید از آهنهای معدنی ان استاد بدستیاری سایر
حدادان بسازد اینک بسر کریمی تمام یکجا از معدن
آهن بیرون میآورند و در یکجا اسلحه تمام مینمایند

مکتوب از رشت

بعد . . . مدیر چهره نما از قرائت ان نامه افتخار
ملی و سرفرازی وطنی و وفور شادمانی و شکر گذاری در خود

خودی و دونا غریبه هستند اهل بلد ترس ندارند از جانب
حکومت بلدی آدم مخصوص در گردش است تمام خانه
و عارت دو طبقه و سه طبقه و چهار طبقه را میبرد اگر
خاشاکی باشد یا اش خانه نا تمیز باشد مجازات میکنند واقعا
اینها خیلی دخیل است روزی دو دفعه جارو و چهار مرتبه
تمام شهر آب پاشی میشود نا حال کسی هم مرده ندیده که
بگویند از ناخوسی است یعنی (کورناور) تدبیرانش در این
قبل کارها خیلی است اغاب جاها را آدم مواظبت گذاشته اند
مشهدی حاجی دلال اف طبقه فوق مهانخانه را بانجام
رسانیده است خیلی مهانخانه مکمل شده است واقعا باعث
آورده کی تمام حجاج و زوار مسلمان ایرانی است چرا که
چنین مهانخانه در باد کوبه بنود که یک ایرانی که وارد
میشود از ملت خودش مهانخانه کسی داشته باشد و باید
مسافر برود در هتل روسها یا ارمینها این مهانخانه ایست
که مرحمت مآب آقای حاجی میرزا علی خان امین الدوله
صدر اعظم سابق ایران مع فرزند کرامشان حاجی معین
الملک و اهل بیت نزول کردند خداوند توفیق به مشهدی
حاجی بدهد که این خدمت را در عالم هموطنی کرد و مسلمانان
و ایرانیان را از ذلت مهانخانهای ارامنه و روسها نجات
داد اگر زحمت نباشد و ممکن باشد این اعلا ترا بنویسید
در جریده مقدسه که حجاج و زوار ایران واقف باشند
(در نمره آینده اعلا ترا درج مینمایم چهره نما)

(* افغانستان *)

تیر آمال سیاسی انگلیسان یکباره بسنک یاس
آمد و منقورات الواح پولتییکشان که ناشی از آز
و طمع دیرینه است در نقشه آتیه افغانستان با المره
حک گردید و عاقبت قامت سراسر فطانت امیر جوان
بخت افغانستان حضرت والا امیر حبیب الله خان لباس

نیستیم که توأم چیزی بنکارم و جهت دیگر ابواب بلاست که از چهار جانب بسوی ما در حرکت است عمده تولید این مرض از ترس و خوف است ماشاء الله اهالی کبلان که درجه واستعداد جرات و سکونت قلبشان پیدا است همه دالست بر آنکه ناخوشی کاری نتواند کرد پناه میبرم بچداوند افایان و عماید و اشرف هر یک بطرفی حرکت و در مزرعه خود رفته اند بیچاره فقرا وضعفا که راهی ندارند باید تن داده بگویند رضا بقضاء الله و تسلیا لامر الله دیگر در این بین همه این وقوعات که از اثر اعمال نامشروع و کسافات و آب حمامهای شهر و ناخوشیهای معمولی رشت است نعوذ بالله بکردن خدا میاندازند و قضا را وسیله مینمایند و قدر و روزگار و نجات و آسمان و چرخ و ستاره و طالع . . . هر ساعت بمیان میآورند اصل درد و علاج مطلب را نمیدانند که این همه کسافت کاری و عدم نظافت و نداشتن لمدیه و وزیر احتساب عاقبت هر چند سال يك بلد پر جمعیت را بر میآندازد بقراین قرنطینه بهرجا مهیاست اما این بلا معلوم نیست * طهران میکنند از بالای سر یا از زیر زمین خود را بهرجا باید برساند میرساند خداوند تفضلی در باره رعیتهای اطراف کیلانات بفرماید حالیه در کمال ناامیدی از خود این اراجیف را مینویسم اگر چه این دوسه روزه از زمین تا آسمان فرق کرده است و عمده بهیاهو و قال قول و کفتکوی مردم بیکار است که دست دل بازاری و کاسب را از کار سرد کرده دکان را میندند و خانه میانند اما امید بفضل و لطف حضرت قاضی الحاجات و خانواده حضرت پیغمبر آخر الزمان و اهلیت او که عما قریب این بلا از بلاد مسلمانان رفع شود

* رنگون *

روزنامه (رنگون کازت) انکلیسی منطبقه رنگون
مورخه پیست نهم (۲۹) اکت ۱۹۰۴ میلادی چنین

مینویسد که در تاریخ ۲۶ ماه اکت که مقارن با روز عید سراسر سعید مولود اعلم حضرت شاهنشاه ایران بوده است جناب میرزا محمود صاحب ویس قونسل دولت علیه ایران در هتل ویکتوریا در محله مشهور به بغداد اسمایی بسزا فراهم کرده بودند و هتل مذکور را زینت و مفروش کرده تمامی صحن و رواق و در و دیوار را بهللهای رنگارنگ شیر و خورشید که علامت دولت علیه ایرانست و چراغهای برق الوان افراشته و انباشته بودند در آن روز عیایای ایران از هر قبل و طایفه مسلم و ارمنی و پارسی زردشتی جمع شده بودند و همگی بکرسی قرار گرفته بودند اجتماع مخلوق چهار صد نفر میشد پس از صرف شربت و شیرینی حاجی عبدالحسین صاحب تاجر اصفهانی پیاپی خواسته نطقی مفصل بزبان پارسی داده که مبنی بر تبریک و تهنیت این روز شریف و ذات اقدس اعلم حضرت همایونی بود پس از ختم این نطق جناب اقایید علی اکبر از جای خواسته و نطقی بزبان انکلیسی داد که مشعر بر از دیاد شوکت و عظمت و بزرگی دولت علیه ایران و علو همت و رعیت نوازی و عدالت گستری اعلم حضرت شاهنشاه بود بعد از فراغت ایشان جناب میرزا محمود صاحب ویس قونسل خود بر خواسته نطقی در کمال فصاحت و بلاغت

تاجر شیرازی را از خدا میطلبیم که موفق بیشتر از
پیشتر شده باشند و حتی القوه در این گونه کارها که
مقام منبع دوات را افتخار است اقدامات بکار برند

بقیه مقایسه وقوعات جنگهای

(قرن (۱۹) با ابتدای (۲۰))

و جنگ فیما بین فرانسه و نرسه در سنه ۱۸۵۹ شصت سه
هزار نفر از طرفین بفاک ریخت و چهل پنج میلیون خسارت
وارد آورد و جنگ آلمان با نرسه در سنه ۱۸۶۶ پنجاه یک هزار
نفر از دولین مقتول و بیست میلیون ممرور شد و جنگ
فرانسه با الجزایر کشتار یکصد ده هزار نفر و مصارف سی
هشت میلیون بر آمد و چهار جنگ اخیره دول چهار ملیان
چهار صد هفتاد هزار نفر بدیار عدم فرستاده و سه هزار
چهل هفت ملیان ضرر و خسارت وارد آمد علاوه بر خسارتهای
و ضررهای مردافکن که بساخانهای خراب و دریاها را سراب
کرد چه نقصانها در تجارت و چه ضررها در عمل فلاحه
که نرسید اینک چنانچه جنگ حاضر فیما بین دولت ژاپون
و دولت روس را مصدر بجهت آینده قرن بیستم میلادی
یا چهارده هجری که اول اوست بکیریم خواهیم دانست که
این قرن چه فتنه ها در سر و چه غلغله ها در هر رهگذر
افکنند و رونق از بازار انسانیت و مدنیت غربیان بیکباره
گویی ببرد خونهاریزد فتنه ها برانگیزد و با هر کس در آویزد
محال است که تواند از جای دگر باره بچیزد اول جنگی که
در این قرن آغاز کرد این جنگ ژاپون با روس بود و اول
وحله بود یک دولت شرق بطرف دولت غرب یا دولت
آسیائی بمقابله گوی دولت اروپائی در آمد تا انتهای او که
نا معلوم است برسد و خسارت مالی و جانی او را مقایسه نمائیم

کرد که از هر جا صدای (هورا) بلند شد پس
از ختم خطابه ایشان که همه از دولت علیه ایران
و اعلم حضرت شاهنشاه ایران و خاک پاک ایران مبنی
بود مجلس بدعای امتداد دولین علیتین ایران
و انکلیس و بقای عمر و اقبال اعلم حضرت شاهنشاه ایران
و اعلم حضرت پادشاه انکاستان ختم گردید خیلی وقوع
این واقعه در انظار اهمیت داشت

چهره نما

از خداوند خواهانیم اشخاصیکه نماینده دولت
هستند و آینه عظمت و شوکت دولت متبوعه خود را
همواره از کدر و غبار حقارت پاک و منزله مینمایند
و در انظار اغیار و اجانب شئون عالییه دولت
علیه ایران را بقسمیکه در خور هزاران تحسین
است جلوه میدهند و بوظایف مقرره دولتخواهی
و وطن پرستی عمل میکنند مادام الحیوة در اریکه
عزت بمانند این مطلب پر واضح است در اقصی
بلاد هند یا عثمانی یا خاک روس هر نماینده شرف
دولت خود را از نیت پاک و درون تابناک باهالی
بنماید چه قدر ها بر عظمت و سطوت دولت متبوعه
و شرف و افتخار هموطنان مقدس خود میافزاید
ما توفیقات و نایببات جناب قونسل اقا میرزا محمود

کلوله جدید الاختراع دم دم

اگرچه مجلس نزع سلاح و آرای دول در باب خلع سلاح الحق خوب نتیجه بخشید و عالم انسانیت و صلاح بشریت را زیبا خلعت امنیت داد و . . . کاشکی از اول این ندای وحشت زادر فضایی دینامی افتاد و عالم وحشت را نوید ترقیات آتیه عالم انسانیت نمیداد پس از انعقاد مجلس موصوف که متمدنین عصر در فضیلتش داستانها سرودند و در توصیفش نکتههای مصلحانه و سخنهای مشفقانه گفتند همه روی هم بالای هم چون نیات بالیه و خیالات عالییه دول بود پوچ و بی مغز بلکه برانب در عالم وحشت و صفت بهیمیت نوع انسانی بیفزود و ذره اثر و اندکی فایده نه بخشید

من جمله در جلسات اخیر و صحبتهای کثیره که در منع استعمال بعضی آلات ناریه مضره گفتگو شد یکی از کلوله دم دم بود و اغلیت آرای منتخبین منتخبین مجلس در استعمال کلوله دم دم رای دادند که بکلی هیچ یک از دول حق استعمال کلوله دم دم را من بعد ندارند (کلوله دم دم نوعی از کلوله های جدید الاختراع عهد حاضر است که همین قدریکه بشخص محروب اصابت کنند در تحت الجلد مانند

نارنجک متلاشی گردد و در درون جلد پخش شود و اجزای او در تمامی اعضای انسان منتشر گردد) اول کسیکه نقض میثاق و تخلف از عهد خود کرد دولت بریطانیای عظمای یعنی انگلیس بود که مخالفت از مجلسیان ورزید و در سلسله اتحاد درشتی کرد و سنک خام طمعی بر طاق فراموشی زد و شکست بوالهوسنی در قطار نسیان افکند و از قدر و شرف محترم و افکار عالییه مجلسیان کاست بلکه هنوز صفحات جراید از مرکب نشریات مجلس خشک نشده بود که بکار خانات (و فورما) و (وولویش) دستور ساختن کلوله دم دم داد و برای استهلاک قوم غیور مہذب بیچاره تران سوال مقداری کافی روانه بدمآغه امید کرد و دماغ امیدواران مدنیت را بسنک زد و داغی بزرگ به پهلوی عالم انسانیت و امنیت نهاد و کرد آنچه کرد . . . اینک دوم دولتی که اول شخص مجلس نزع سلاح بود یعنی دولت روس کلوله مذکور را در جنک اقصای شرق بکار برده است و پس از مشاهده این احوال دولت ژاپون بواسطه دول سخط اعتراض نموده است که دولت ژاپون عجز از استعمال این کلوله ندارد در صورتیکه چندین ملیون از این کلوله دم دم در انبار قورخانه دولت ژاپون موجود است لکن محض ترقیه عالم

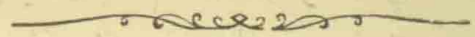
که سید عبد السلام بحکومت طنجه برقرار باشد
 وسید محمد طورلی که یک از رجال مدبر دانشمند
 کار آزموده است حرکت کرده و بمقر سلطنتی حاضر
 گردد ازین حسن انتخاب که بجهت اروپاویان
 زیان و بجهت مسلمانان غرب فایده بسیار دارد جراید
 اروپا پیشاپیش از آنکه حدوث خیر یا شری بشود
 یا وقوع نفع و ضرری از تعیین والی گری سید
 عبد السلام بظهور بیوندد بنای یاهه سرانی گذاشته اند
 و برخی تحقیقات را موضوع فساد آینده قرار داده اند
 چرا که بخوبی فهمیده اند غیرت وطن پرستی و تعصب
 اسلامی سید عبد السلام مانع از بعضی خیالات واهی
 اروپاویانند اما از انطرف رعایای طنجه و مسلمانان
 توابع بهیئت اجتماعیة تاحال دو دفعه در مسجد سلطانی
 اجتماع کرده پس از ادای فریضه دست دعا برداشته اند
 و بقای دوام عمر و عزت این پادشاه رئوف را خواستگار
 شده اند و سرپرستی دایمی این حکومت را مسئلت
 نموده اند در واقع نه بقدریکه توان حدی قرارداد
 امروز غربیان از حدود انصاف خوارچند و هر کجا
 حکومت شرقی باشد او را آسوده نمیکذارند و هر روز
 به بهانه بجهت او چیز موهوم صرف را شاخ و برکی
 برایش قرارداد در انظار یک هیولای عجیب مینمایانند
 اینها نیست مگر همه بواسطه نتیجه غفلت از کار
 و واگذار کردن امورات بوقت خودش



نمسه و ایتالیا

مشاجرات درونی دولتین نمسا و ایتالیا که سلسله

انسانیت و احترام اشخاص مجلس نزع سلاح که
 هر یک در مقام و رتبه و کمال اول شخص دنیا هستند
 دولت ژاپون استعمال این کلوله دم دم که ناشی
 از جهالت و عدم مردانگی است نخواهد کرد (شکر
 خالق برابارا که در مجلس نزع سلاح (و کانفرانس
 لاهی) که امروز باز مطمح انظار جمیع دول اوست
 و احترام مجلس و مجلسیانرا اعراضت میکادوی ژاپون
 داشته از جانب دولت علیه ایران هم شخصی مثل
 (حضرت پرنس ارفع الدولة امیر نویان سفیر کبیر)
 بود و افکاری دانشمندانه و آثارے پسندانه در
 صفحات تاریخ افتخار گذاشت) و مردانه با آلاقی
 که مصطلح بین الدولست و از صنایع دانایان ژاپونست
 برخصم چیره خواهد شد لاکن باید دول پاس
 شئونات خود را بدارند و بدولت روس از استعمال
 کلوله دم دم منع نمایند و نیاید روزیکه دولت
 ژاپون ناچار انهم بشود با استعمال کلوله دم دم



(* غرب اقصی *)

در این اوقات بملاحظات و جنات سیاسی حال
 و استقبال و تجاوزات دمامد همجواران اروپاوی
 اعراضت سلطان عبد العزیز امر و مقرر داشته اند

خسارت تجارت دولتین را همه روزه جنبش میداد و مدتی بود غبار کدورت دولتین فروغی نشست و این مسئله باعث تنزلات فاحشه تجارقی دولتین بود و اداره جات تجار تخانهای دولتین از فقدان سود و کثرت خسران بصدا آمده بودند این اوقات تدابیر صائبه (کوت کوتروف) وزیر تجارت دولت نمسا حل این مشکل کرد و معاهده جدیدی فیما بین دولتین نمسا و ایتالیا بسته گردید تا مدت دو اوده سال و بدخواه نمساویان در ماده مشروبات ایتالیا عمل شد پس از عهدی کسالت و کساد تجار طرفین بر سر کار و کشتیهای تجارقی دولتین در حرکت آمدند

بقیه نظامنامه مدرسه نوروز

(در ولاد قفقاز از شماره ۹)

« باب چهارم »

(مجلس شواری مدرسه)

فصل هفتم - برای اینکه این اساس مقدس همواره پایدار و برقرار باشد مجلس شورائی تشکیل مییابد بکنفر رئیس انجمن میشود و چهار نفر اجزای او (وکلا) این پنج نفر از جماعت ایرانیان انتخاب شده اند و باید همه با کفایت و برپیش رفت و تنظیم امور مدرسه سعی باشند

فصل هشتم - رئیس مجلس شورا و اجزای آن هر یک باید از جانب خود نایبی هم تعیین نمایند که همینکه بکفایت تعطیل زوی داد نایش عوض او باشد

فصل نوزدهم - اعضای مجلس شورا و وکلای آنها در آخر هر سال در مجلس شواری عمومی انتخاب میشوند

فصل بیستم - یکی از وکلای پنجگانه صندوقدار مدرسه میشود و انهم بالتصدیق عمومی میباشد

فصل بیست یکم - تمام گفتگو و مشاورات انجمن شورا ثبت میشوند

فصل بیست دوم - برای انجام کارهای مدرسه ماهی بکمرته باز یادتر انجمن انعقاد مییابد بسته بزیادتی کاراست و برای تشکیل انجمن و تصدیق کار اقلا باید بیست پنج نفر از اعضا جمع که با اکثریت اراء انجام گیرد

فصل بیست سیم - این مجلس علاوه بر دفاتر بکه امضای مؤسس مدرسه و رئیس مجلس شورا دران مییابد باز دفاتر دیگری دارد که بامضای اعضای مجلس شورا میروند و ان دفاتر بقرار ذیل است (۱) دفتر بیست که برای مجلس شورا ساخته میشود و ابدي خواهد ماند و دران دفتر نوشته میشود اسمی عموم اعضای مدرسه و اسم پدر و مذهب و شغل و خدمت آنها و مقدار اعانه که داده اند (۲) دومی دفتر بیست که همه ساله عوض شده و دران امم و فامیلیای اعضا و مدت عضویت آنها نوشته میشود (۳) سومی دفتر بیست دخل خرج تعیین شده (۴) چهارمی دفتر بیست که از اجناس هر چه میدهند و هر چه تمام میشود میروند (۵) پنجم دفتر بیست که سرمایه مدرسه و واردات ان نوشته میشود

فصل بیست چهارم - این دفاتر و این وجوهات بصندوقدار مدرسه تفویض میشوند که در اختیار او باشد و تکلیف نگهداری آنها را بدانند

فصل بیست پنجم - واگر خدای نا کرده از صندوقدار خیانتی ظاهر شود باید ان چهار نفر و کلان مال خودشان او را پردازند

فصل بیست ششم - این مجلس شورا برای ازدیاد واردات مدرسه مختارند مجلس (کونسرت) و بانایتر و امثال ان که موافق قانون مملکت روس باشد با اجازه حاکم شهر تشکیل نمایند

بقیه دارد